

Хмельницький національний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету
Л.Л. Станіславова
вересня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Фізіологія людини

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**
Спеціальність **017 фізична культура і спорт**
Рівень вищої освіти **Перший бакалаврський**
Освітньо-професійна програма **Фізична культура і спорт**
Обсяг дисципліни **5 кредитів ЄКТС,**
Шифр дисципліни **ОЗП. 09**
Мова навчання **Українська**
Статус дисципліни: **Обов'язкова (цикл загальної підготовки)**
Факультет: **Гуманітарно-педагогічний**
Кафедра: **Фізичної терапії, ерготерапії**

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин					Курсовий проект	Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття				Самостійна робота, в т.ч. ІРС			Залік	Іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття					
Денна	2	3	5/ 150	68	34	34		82			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми та стандарту вищої освіти зі спеціальності «Фізична культура і спорт» першого бакалаврського рівня.

Програма складена Кабашнюк В.О. к. мед. наук, доцент Кабашнюк В.О..

Схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії
Протокол від "30" серпня 2019 р. № 1

Зав. кафедрою фізичної терапії, ерготерапії Базильчук О.В. Базильчук О.В.

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Станіславова Л.Л. Станіславова Л.Л.

Хмельницький 2019

2. Пояснювальна записка

Дисципліна «Фізіологія людини» що вивчає закономірності функціонування організму людини та його складових частин у їхній єдності й взаємозв'язку з навколишнім середовищем. Таким чином, фізіологія людини як базова дисципліна покликана сформувати у студентів біологічне теоретичне мислення з одночасним вивченням теорії фізичної підготовки спортсменів, фізіології рухової активності.

Пререквізити – «Анатомія людини»; «Біохімія фізичної культури і спорту».

Кореквізити – «Фізіологія рухової активності»; «Курсова робота з теорії і методики дитячого та юнацького спорту»; «Курсова робота з теорії і методики з обраного виду спорту»; «Теорія і методика фізичного виховання»; «Теорія і методика з обраного виду спорту (за видами спорту)».

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

Програмні компетентності: здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя; здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.

Програмні результати навчання: оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи; застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом.

Мета дисципліни: сформувати загальні знання про механізми функціонування систем організму людини із забезпечення гомеостазу при взаємодії із зовнішнім середовищем.

Предмет дисципліни: є функції живого організму, їх зв'язок між собою, регуляція і пристосування до зовнішнього середовища

1. Встановлення взаємозв'язку будови і функцій органів і систем органів організму;
2. Дослідження фізіологічних механізмів пристосування організму до змін довкілля.

Результати навчання. В результаті засвоєння дисципліни студенти повинні:

знати: фізіологію органів і систем органів організму людини; механізми процесів життєдіяльності клітини; взаємозв'язок будови органів з виконуваними функціями; механізми нейрогуморальної регуляції процесів життєдіяльності організму; фактори, які сприяють збереженню здоров'я та порушують його; саморегуляцію функцій організму;

уміти: пояснювати зв'язок між будовою і функціями органів організму людини; досліджувати стан фізіологічних систем власного організму; опрацьовувати наукову літературу з анатомії людини; обґрунтовувати шкідливий вплив на організм алкоголю, наркотиків, куріння; застосовувати знання для: ведення здорового способу життя; профілактики захворювань фізіологічних систем; дотримання режиму праці і відпочинку.

3. Структура і зміст робочої програми навчальної дисципліни

3.1. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	Лекції	Лабораторні заняття	Самостійну роботу
1. Загальна фізіологія збудливих тканин	2	2	4
2. Поняття про регуляції функцій організму	2	2	4
3. Фізіологія вегетативної нервової системи	2	2	5
4. Фізіологія залоз внутрішньої секреції	2	2	4
5. Регуляція рухів	4	4	6
6. Система крові	2	2	5
7. Система дихання	2	2	5

8. Серцево-судинна система	4	4	8
9. Травна система	2	2	5
10. Обмін речовин і енергії	2	2	5
11. Видільна система	2	2	5
12. Аналізатори (сенсорні системи)	2	2	5
13. Вища нервова діяльність	2	2	5
14 Особливості фізіології дітей і підлітків	4	4	6
<i>Разом за семестр</i>	34	34	82

3.2. Програма навчальної дисципліни

3.2.1. Зміст лекційного курсу

№	Перелік тем лекцій, їх анотації	К-ть годин
1.	<p>Тема 1 – Загальна фізіологія збудливих тканин</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Потенціал спокою. 2. Потенціал дії. 3. Локальний потенціал. 4. Зміни збудливості клітини під час її порушення. лабільність. 5. Оцінка збудливості клітини. акомодация. <p>Література: [1-12]</p>	2
2.	<p>Тема 2 –. Поняття про регуляції функцій організму</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нервовий механізм регуляції. Рефлекторна дуга 2. Характеристика гормональної регуляції. Регуляція за допомогою метаболітів і тканинних гормонів. 3. Міогенний механізм регуляції. Регулююча функція гематоенцефалічний бар'єр 4. Системний принцип регуляції 5. Типи регуляції функцій організму <p>Література: [1-12]</p>	2
3.	<p>Тема3. – Фізіологія вегетативної нервової системи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Симпатична нервова система. 2. Мозковий шар наднирників - складова частина симпатоадреналінової системи. 3. Парасимпатична нервова система 4. Взаємодія між відділами ВНС і регуляція функцій синапсів. 5. Центри і аференти вегетативної нервової системи. 6. Дуга вегетативного рефлексу. 7. Тонус вегетативних центрів. 8. Трофічна дія нервової системи. <p>Література: [1-12]</p>	2
4.	<p>Тема 4. – Фізіологія залоз внутрішньої секреції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Механізм дії гормонів. 2. Регуляція вироблення гормонів. 3. Гіпофіз. 4. Гормони кори надниркових залоз. 5. Щитовидна і паращитовидна залози. 6. Підшлункова залоза. 7. Статеві залози. 8. Інші органи, що виробляють гормони. <p>Література: [1-12]</p>	2
5.	<p>Тема 5. – Регуляція рухів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структурно-функціональна характеристика скелетного м'яза і механізм 	4

	<p>її скорочення.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Види м'язових скорочень. 3. Рухові одиниці. 4. Сила м'яза і її робота. 5. Функції центральної нервової системи. 6. Функції клітин ЦНС і ліквору, класифікація нейронів ЦНС, їх медіатори і рецептори. 7. Механізм збудження нейронів ЦНС. 8. Характеристика поширення збудження в ЦНС. 9. Властивості нервових центрів. 10. Гальмування в ЦНС. 11. Координаційна діяльність ЦНС. 12. Роль спинного мозку в здійсненні рухів. 13. Рухові системи стовбура мозку. 14. Функції ретикулярної формації. 15. Мозочок. 16. Проміжний мозок . 17. Базальні ганглії. 18. Лімбічна система. 19. Фізіологія кори великого мозку. <p>Література: [1-12]</p>	
6.	<p>Тема 6 – Система крові.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кров як внутрішнє середовище організму 2. Фізіологія еритроцитів 3. Фізіологія лейкоцитів 4. Системи груп крові 5. Система регуляції агрегатного стану крові <p>Література: [1-12]</p>	2
7.	<p>Тема 7 – Система дихання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зовнішнє дихання. 2. Транспорт газів кров'ю. 3. Регуляція дихання. <p>Література: [1-12]</p>	2
8.	<p>Тема 8 – Серцево-судинна система</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цикл серцевої діяльності. 2. Особливості властивостей серцевого м'яза і її енергозабезпечення. 3. Автоматизм серця і аритмія в його діяльності. 4. Методи дослідження діяльності серця. 5. Регуляція діяльності серця. 6. Гемодинаміка. 7. Особливості кровотоку в легенях. 8. Регуляція тону судин. 9. Регуляція системного артеріального тиску 10. Парні рефлекси серцево-судинної системи 11. Лімфатична система <p>Література: [1-12]</p>	4
9.	<p>Тема 9 – Травна система</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика гладкого м'язу. 2. Функції травної системи. Стан голоду і насичення. 3. Травлення в порожнині рота. Акт ковтання. 4. Травлення в шлунку. 5. Травлення в тонкій кишці. 6. Всмоктування. 7. Травлення в товстій кишці. 	2

	Література: [1-12]	
10.	Тема 10 – Обмін речовин і енергії 1. Обмін речовин. 2. Обмін енергії в організмі. Література: [1-12].	2
11.	Тема 11 – Видільна система 3. Характеристика системи виділення. 4. Структурно-функціональна характеристика нирки. 5. Роль різних відділів нефрону в сечоутворенні. 6. Методи дослідження видільної функції нирок. 7. Роль нирок у підтриманні показників організму. 8. Кількість і склад кінцевої сечі. 9. Виведення сечі. Література: [1-12]	2
12.	Тема 12 – Аналізатори (сенсорні системи) 1. Загальна фізіологія аналізаторів. 2. Зоровий аналізатор. 3. Слуховий аналізатор. 4. Вестибулярний аналізатор. 5. Інші аналізатори. 6. Больовий аналізатор і знеболювальна система. Література: [1-12]	2
13.	Тема 13 – Вища нервова діяльність 1. Методи дослідження ВНД. 2. Характеристика умовних рефлексів. 3. Механізм утворення умовних рефлексів. 4. Пам'ять. 5. Основні форми навчання. 6. Гальмування умовних рефлексів. 7. Вчення про типи вищої нервової діяльності. 8. Основні форми психічної діяльності. 9. Особливості ВНД людини.. 10. Усвідомлювана і підсвідома діяльність мозку. 11. Бадьорість і сон. сновидіння. 12. Принципи організації поведінкових реакцій. Література: [1-12]	2
14.	Тема 14 – Особливості фізіології дітей і підлітків 1. Акселерація и ретардація зростання и розвитку дітей и підлітків. 2. Фізіологія Нервів и синапсів 3. Вегетативна нервова система. 4. Ендокринна система. 5. Фізіологія ЦНС. 6. Фізіологія м'язів. 7. Система крові. 8. Система дихання. 9. Кровообіг. 10. Травлення, обмін речовини та енергії, виділення, терморегуляція. 11. Сенсорні системи (аналізатори) 12. Вища нервова діяльність (ВНД) Література: [1-12]	4
Разом за семестр		34

3.2.2 Зміст практичних занять 2 семестр 1 курсу

№ теми	Теми практичних занять	К-ть годин
1	Ознайомлення з положенням про індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ). Література [1, 5, 6].	2
2	Поняття про регуляції функцій організму. 1. Нервовий механізм регуляції. Рефлекторна дуга 2. Характеристика гормональної регуляції. Регуляція за допомогою метаболітів і тканинних гормонів. 3. Міогенний механізм регуляції. Регулююча функція гематоенцефалічний бар'єр 4. Системний принцип регуляції 5. Типи регуляції функцій організму Тестовий контроль 1. Література [1-12].	2
3	Фізіологія вегетативної нервової системи. 1. Симпатична нервова система. 2. Мозковий шар наднирників - складова частина симпатoadреналінової системи. 3. Парасимпатична нервова система 4. Взаємодія між відділами ВНС і регуляція функцій синапсів. 5. Центри і аференти вегетативної нервової системи. 6. Дуга вегетативного рефлексу. 7. Тонус вегетативних центрів. 8. Трофічна дія нервової системи. Тестовий контроль 2. Література [1-3].	2
4	Лабораторна робота .Дослідження кінестатичної чутливості. Література [6, 9].	2
5	Лабораторна робота . Основні закономірності формування рухових навичок Література [1, 6, 12].	2
6.	Лабораторна робота. Дослідження дихальної функції крові. Тестовий контроль 3 Література [1-12]	2
7.	Лабораторна робота. Спірометрія. Тестовий контроль 4. [13, 15].	2
8.	Лабораторна робота. Динамічна спірометрія. Література [1-5].	2
9.	Лабораторна робота. Оцінка стану серцево-судинної системи за показниками електрокардіограми Дослідження показників серцевої діяльності. Література [1-12].	2

10.	Лабораторна робота. Дослідження функціонального стану серцево-судинної системи за допомогою двомоментної проби. Тестовий контроль 5 Література [6,7].	2
11..	Видільна система. 1. Характеристика системи виділення. 2. Структурно-функціональна характеристика нирки. 3. Роль різних відділів нефрону в сечоутворенні. 4. Методи дослідження видільної функції нирок. 5. Роль нирок у підтриманні показників організму. 6. Кількість і склад кінцевої сечі. 7. Виведення сечі. Тестовий контроль 6 Література [1-12].	4
12	Лабораторна робота . Визначення функціональної асиметрії півкуль головного мозку. Література [6, 9].	2
13	. Лабораторна робота. Дослідження механізмів енергозабезпечення організму людини Література [5,6].	2
14	Особливості фізіології дітей і підлітків. 1. Акселерація и ретардація зростання и розвитку дітей и підлітків. 2. Фізіологія Нервів и синапсів 3. Вегетативна нервова система. 4. Ендокринна система. 5. Фізіологія ЦНС. 6. Фізіологія м'язів. 7. Система крові. 8. Система дихання. 9. Кровообіг. 10. Травлення, обмін речовини та енергії, виділення, терморегуляція. 11. Сенсорні системи (аналізатори) 12. Вища нервова діяльність (ВНД) Тестовий контроль 7 Література [1-12].	2
15	Лабораторна робота . Дослідження механізмів енергозабезпечення організму людини. Тестовий контроль 7 Література [1-12].	2
16.	Лабораторна робота. Методика визначення біологічного віку Тестовий контроль 8 Література [1-12].	2
17.	Лабораторна робота. Дослідження механічної роботи м'язів. Література [2,3].	2
Разом за семестр		34

3.2.3 Зміст самостійної роботи

Самостійна робота студентів полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання і захисту практичних робіт, вивченню нового теоретичного матеріалу, тестування з теоретичного матеріалу, підготовки до здачі іспиту

№	Зміст самостійної роботи	К-ть
---	--------------------------	------

		ГОДИН
1.	Опрацювання лекційного матеріалу №1, відповідних літературних джерел, підготовка до лабораторних занять. [1, 5, 6]..	4
2.	Опрацювання лекційного матеріалу №2, підготовка до тестового контролю 1 [1-12].	4
3.	Опрацювання лекційного матеріалу №3, підготовка до тестового контролю 2. [1-3].	4
4.	Опрацювання лекційного матеріалу №4, підготовка до виконання лабораторної роботи [6, 9].	4
5.	Опрацювання лекційного матеріалу №5 Підготовка до виконання лабораторної роботи. [1, 6, 12].	5
6.	Опрацювання лекційного матеріалу №6, відповідних літературних джерел, підготовка до тестового контролю [1-12].	5
7.	Опрацювання лекційного матеріалу №7, відповідних літературних джерел, підготовка до виконання лабораторної роботи, підготовка тестового контролю [1-12].	5
8.	Опрацювання лекційного матеріалу №8 Підготовка до виконання лабораторної роботию. [1-12].	10
9.	Опрацювання лекційного матеріалу №9, відповідних літературних джерел, підготовка до виконання лабораторної роботи [1-12].	5
10.	Опрацювання лекційного матеріалу №10 Підготовка до виконання лабораторної роботи, підготовка до тестового контролю[1-12].	5
11	Опрацювання лекційного матеріалу №11, відповідних літературних джерел, підготовка до тестового контролю 5. [1-12].	5
12	Опрацювання лекційного матеріалу №12, відповідних літературних джерел, підготовка до виконання лабораторної роботи[1-12].	5
13	Опрацювання лекційного матеріалу №13, відповідних літературних джерел, підготовка до виконання лабораторної роботи, [1-12].	6
14	Опрацювання лекційного матеріалу №14 Підготовка до підготовка до тестового контролю. [1-12].	5
15	Опрацювання лекційного матеріалу №15 Підготовка до виконання лабораторної роботи. [1-12].	11
16	Опрацювання лекційного матеріалу №16 Підготовка до виконання лабораторної роботи. [1-12].	4
17	Опрацювання лекційного матеріалу №17. Підготовка до виконання лабораторної роботи. [1-12].	4
	<i>Разом за семестр</i>	82

4. Технології та методи навчання

Методи навчання: словесні (лекції, розповідь, бесіда, пояснення); лабораторні заняття (з використанням обладнання); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, ілюстрування навчального матеріалу із використанням мультимедійних засобів); самостійна робота (робота з літературними джерелами, використання платформи MOODLE ХНУ).

Навчальна робота проводиться у формі лекцій, лабораторних занять та самостійної роботи. На лекціях подається основний програмний матеріал, який становить основу підготовки майбутнього фахівця. Даються головні відомості та рекомендації щодо виконання лабораторних робіт.

На лабораторних заняттях проводять дослідження фізіологічних станів, впливу фізичного навантаження на організм людини, поглиблюються знання з основних питань, висвітлених на лекціях, і перевіряються знання студентів, отриманих на лекціях та в процесі самостійної роботи студента.

Самостійна робота студентів складається: закріплення пройденого матеріалу, з опрацювання рекомендованої літератури, виконання додаткових розрахункових завдань.

5. Методи контролю.

Оцінювання академічних досягнень студента здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою.

Форми оцінювання: усне опитування, письмове опитування (тестування), захист лабораторних робіт, захист рефератів, самоконтроль.

Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості.

Оцінка, яка виставляється за виконання практичної роботи, складається з таких елементів: усне опитування студентів перед допуском до виконання практичної роботи; знання теоретичного матеріалу з теми; якість оформлення протоколу і графічної частини; своєчасний захист практичної роботи. Термін захисту практичної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після виконання роботи занятті.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві похибки.
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє

	<p>понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента будується на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три несуттєві помилки.</p>
Задовільно	<p>Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.</p>
Незадовільно	<p>Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.</p>

Система поточного та підсумкового контролю.

У 3 семестрі поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять проходять у вигляді тестового. Під час контролю визначається рівень засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни. Тестові контролю (ТК1, ТК2, ТК3, ТК4) проводиться на 1 і 8 тижнях і має на меті перевірку знань за темами 1-8. Тестові контролю (ТК5, ТК6, ТК7, ТК8) проводиться на 9 і 16 тижнях і має на меті перевірку знань за темами 9-16. Під час контролю визначається рівень засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни.

Протягом семестру проводиться перевірка і захист лабораторних робіт. Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів перед допуском до виконання лабораторної роботи; знання теоретичного матеріалу з теми; якість оформлення протоколу; вміння студента обґрунтувати прийняті конструктивні рішення; своєчасний захист лабораторної роботи.

Термін захисту лабораторної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на поточному занятті. За несвоєчасний захист лабораторної роботи виставляється максимум три бала.

Пропущене з поважної причини лабораторне заняття студент повинен відпрацювати в установленій викладачем термін.

По завершенню курсу студенти здають іспит з метою оцінювання стану оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками з дисципліни «фізіологія рухової активності».

Оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами.

Аудиторна робота		Підсумковий контроль
Лабораторні роботи ЛР1, ЛР2, ЛР3, ЛР4, ЛР5, ЛР6, ЛР7, ЛР8, ЛР9, ЛР10, ЛР11, ЛР12	Тестовий контроль ТК1, ТК2, ТК3, ТК4, ТК5, ТК6, ТК7, ТК8	Іспит
0,1	0,4	0,4

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. І.С. Кучеров, М.Н. Шабатура, І.М. Давиденко. Фізіологія людини. – К., «Вища школа», 1991.
3. Н.А. Фомин. Физиология человека. - М., «Просвещение», 1982.
5. Физиология человека. Под ред. Г.И. Косицкого. – М., «Медицина», 1985.
- А.Д. Ноздрачев. Общий курс физиологии человека и животных, т. 1 и 2. – М., «Высшая школа», 1991.
- Нормальная физиология. Под ред. А.В. Коробкова. – М., «Высшая школа», 1980.
- А.Г. Хрипкова, М.В. Антропова, Д.А. Фарбер. Возрастная физиология и школьная гигиена. – М., «Просвещение», 1990.
- Н.Н. Леонтьева, К.В. Маринова. Анатомия и физиология детского организма. – М., «Просвещение», 1986.
- Л.І. Старушенко. Анатомія і фізіологія людини. – К., «Вища школа», 1992.
- А.Г. Хрипкова. Вікова фізіологія. – К., «Вища школа», 1982.
- Ю.А. Ермолаев. Возрастная физиология. – М., «Высшая школа», 1986.
- Физиология человека. Под ред. Р.Г. Шмидта, Г. Тевса. – М., «Мир», 1985. ч. 1-4.
- Н.Н. Данилова, А.Л. Крылова. Физиология высшей нервной деятельности. – М., МГУ, 1997.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. П.Г. Костюк. Физиология центральной нервной системы. – К., «Вища школа», 1978.
2. Механизмы деятельности мозга человека. Руководство по физиологии. Под ред. П.Г. Костюка. – Л., «Наука», 1988.
3. Физиология поведения. Нейробиологические закономерности. Руководство по физиологии. Под ред. А.С. Батуева. – Л., «Наука», 1987.
4. Г.М. Чайченко. Основы физиологии высшей нервной деятельности. – К., «Вища школа», 1987.
5. Физиология мышечной деятельности. Под ред. М.Я. Коца. – М., «Физкультура и спорт», 1982.
6. С.В. Шмалей. Экологическая физиология человека. – Херсон, 2003.
7. Физиология движений. Руководство по физиологии. – Л., «Наука», 1976.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=3520>
2. http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php